

PODIVNÁ
PANÍ *Savageová*

John Patrick

DIVADLO PETRA BEZRUČE V OSTRAVĚ, nositel vyznamenání Za zásluhy o výstavbu

JOHN PATRICK

PODIVNÁ PANÍ *Savageová*

John Patrick

KOMEDIE O TŘECH DĚJSTVÍCH (PĚTI OBRAZECH)

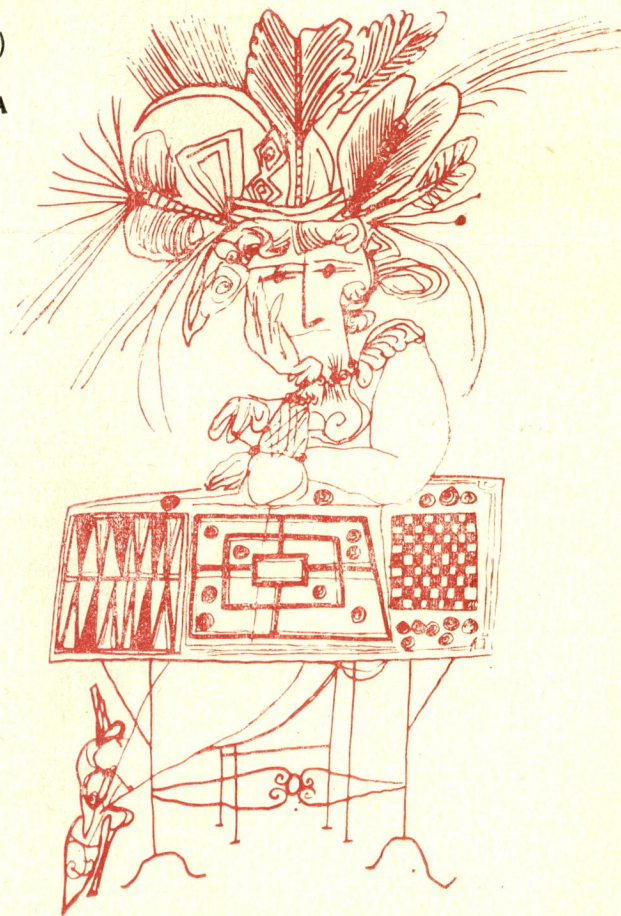
PŘELOŽIL JOSEF NOVOTNÝ A JAN PROCHÁZKA

Režie Josef Janík

Výprava Jan Dušek

Premiéra v Divadle Petra Bezruče

13. dubna 1973 v 19.00 hodin

Představení řídí Lída Naarová

Text sleduje Jiřina Čížková

ZAMĚSTNANCI SOUKROMĚHO SANATORIA KLÁŠTER

Slečna Wilhelmina Johana Tesařová
Doktor Emmett Jiří Zach

RODINA SAVAGEŮ

Titus Václav Roštlapil
Samuel Jeroným Horák
Lily Belle Alena Tománková
Ethel Štěpánka Ranošová

HOSTĚ SOUKROMĚHO SANATORIA KLÁŠTER Blanka Meierová

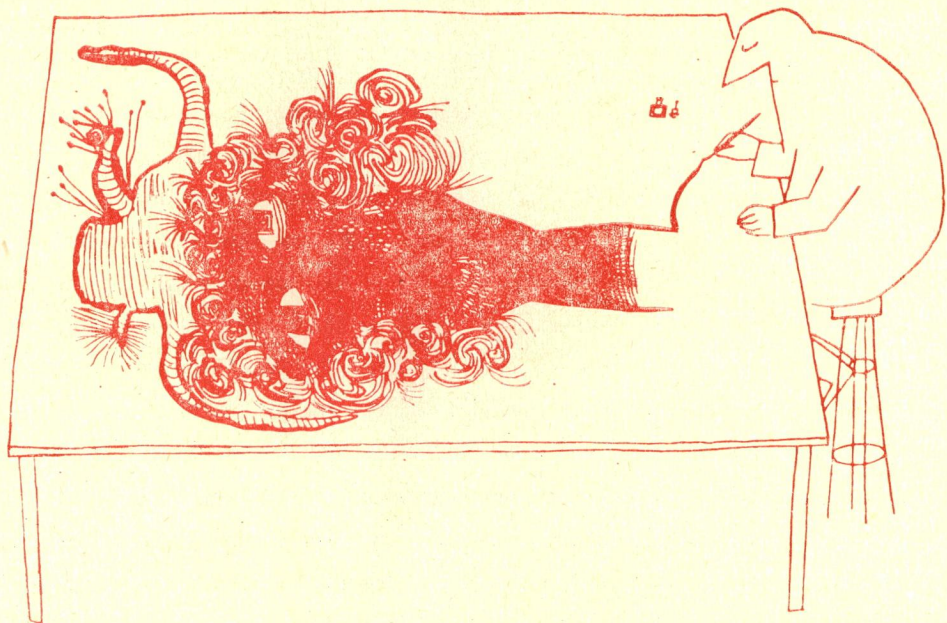
Florence XXXXXXXXXX
Hanibal Milan Sova
Fairy May Věra Janků
Jeffrey Miloslav Čížek
Paní Paddyová Ludmila Bednářová

1. dějství 1. obraz - Večer
1. dějství 2. obraz - Druhý den ráno
2. dějství 3. obraz - Téhož dne večer
2. dějství 4. obraz - O několik dní později
3. dějství 5. obraz - O několik minut později

Odehrává se v současné době v soukromém sanatoriu
»Klášter« v městě Massachusetts ve Spojených stá-
tech severoamerických.

Hlavní přestávka po 3. obraze

JOHNA PATRICKA jsme objevili pro naše divadlo až v roce 1961 uvedením jeho komedie Podivná paní Savageová v pražském divadle ABC. Ve světě byl již však natolik znám, že se řadil ke špičce západních dramatiků. V té době (tedy v roce 1961) měl již za sebou úspěšnou kariéru rozhlasového autora, který po tři roky psal čtvrt hodinové dialogy seriálu Cecil a Sally, velmi neúspěšnou dráhu zpěváka, úspěšnou činnost rozhlasového hlasatele, propadák v podobě své první hry Vychladlé peklo a absolutní úspěch i slávu své sedmé hry Čajovna pod srpnovým měsícem, která jen na Broadway dosáhla 1027 repríz. Byl již také nositelem nejvýznamnější literární ceny USA Pulitzerovy ceny. - a to právě za tuto hru. Byl také velmi úspěšným a vyhledávaným hollywoodským filmovým scénáristou.

Bezvýhradný úspěch Čajovny byl vystřídán stejně krajním neúspěchem následující hry Dobrý jako zlato, která se dočkala celkem čtyř repríz a hodil by se na ní výrok Patrickovy hrdinky Ethel Savageové: Bylo to první představení, které se přestalo hrát dřív, než vyšly kritiky.

Na našich jevištích se velmi dobře uvedla jeho veselohra Opalu má každý rád. Světový úspěch této hry byl autorovi inspirací k napsání pokračování a tak vznikla Opala je poklad. I Podivná paní Savageová má své pokračování, a to v komedii Paní Savageová v rozpacích.

První hra Johna Patricka byla uvedena v roce 1933. Na její titul si už dnes sedmašedesátiletý autor John Patrick nemůže vzpomenout. Ví jen, že to bylo drama, ve kterém bylo víc mrtvol než v Hamletu. Úspěchu dosáhl až teprve svou čtvrtou hrou - Kamarádi McLachlena, která dosáhla už při prvním uvedení 204 repríz.

Na první pohled je Patrickova paní Savageová dobře napsaná konverzační komedie s poněkud zvláštní, snad dokonce výstřední zápletkou. Při hlubším rozboru textu se však přesvědčujeme o tom, že volba prostředí není jen zajímavý nápad, ale skrývá v sobě určitý hlubší smysl a že i její základní konflikt není samoúčelný, nýbrž má, jako ostatně každé ozvláštňení tohoto druhu, ve své podstatě nějaký určitý realistický obsah. Má tedy tato Patrickova tragikomedie - ostatně jako téměř všechny jeho hry - ještě jiný cíl, než jenom pobavit vtipným dialogem. Hra o paní Savageové formálně z tvorby tohoto autora vybočuje. Jestliže ve všech hrách takovéto produkce jsme byli zvyklí vnímat bytosti a jejich činy - ať zlé, či dobré - na podkladě realistického líčení prostředí a charakterů těchto bytostí a nepochybovat o jejich zdravém rozumu a správnosti jejich konání, pak v této hře se mění realistická fakta ve fantastická. John Patrick záměrně volí tuto metodu zveličování kontrastů, aby mohl tím účelněji ukázat rozpory ve společnosti. Přitom je třeba říci, že jeho pohled na neutěšené problémy u něho není pesimistický i když jeho hrdinové nedosahují cíle. Patrick věří životu a lidem. Ovšem ne všem lidem a bez výjimky. Věřící a straní lidem, kteří mají smysl pro lásku a přátelství. Takovým lidem, kteří chtějí druhým porozumět a nejsou sobci. Straní těm, kdo mají, nebo alespoň hledají v životě perspektivu. O svém zvláštním pohledu na svět, o svém chápání světa, vypovídá nejlépe sám ve svém »Chvalo zpěvu na pošetilé touhy«.

»Jsem přesvědčen, že lidské sny by měly být chráněny zákonem. Nemám ovšem na mysli noční můry, které nás přepadají dílem ze zlého vědomí, dílem z tučné večeře, odzbrojené spánkem. Jde mi o sny, které sníme s otevřenými očima, které si promítáme na vnitřní straně očních víček. Tehdy zvedáme hlavu od počítačícího stroje k zamlkle plynoucím mrakům.

Navrhuji uspořádat celosvětový Den Pohledů do mraků. Nebo do jezer. Nebo do korun stromů. Kamkoliv, kde lidé tohoto praktického světa uvidí své pošetilé touhy po věcech zcela nepraktických ne jako přítěž a překážku v dosažení životního úspěchu, ale jako součást sebe sama, jako koření, které z fungující soustavy bílkovin dělá lidského člověka. Navrhuji chránit literou zákona tyto sny. Navrhuji chránit saňku, který svému francouzskému pudlovi vyká, hovoře s ním jazykem Moliérovým, před všemi institucemi praktického rozumu. Neboť věřte, že lidský sen a lidská touha jsou podobny oněm květinám, jež vábí svou krásou, ale pro neopatrné, nedbalé, či dokonce neomalené, mají připraven jed. I ten nejružovější sen, není-li mu alespoň občas a trochu učiněno po vůli, není-li jednou za uherský rok zlehka pohlazen, časem zešedne, jeho dosud heboukná pokožka ztvrdne, skřípe jako křemen, snad i trny obrostou. A usadí se člověku na duši. Pak už to jde ráz naráz. Ta šed', tvrdost a ty trny vyrazí na povrch.

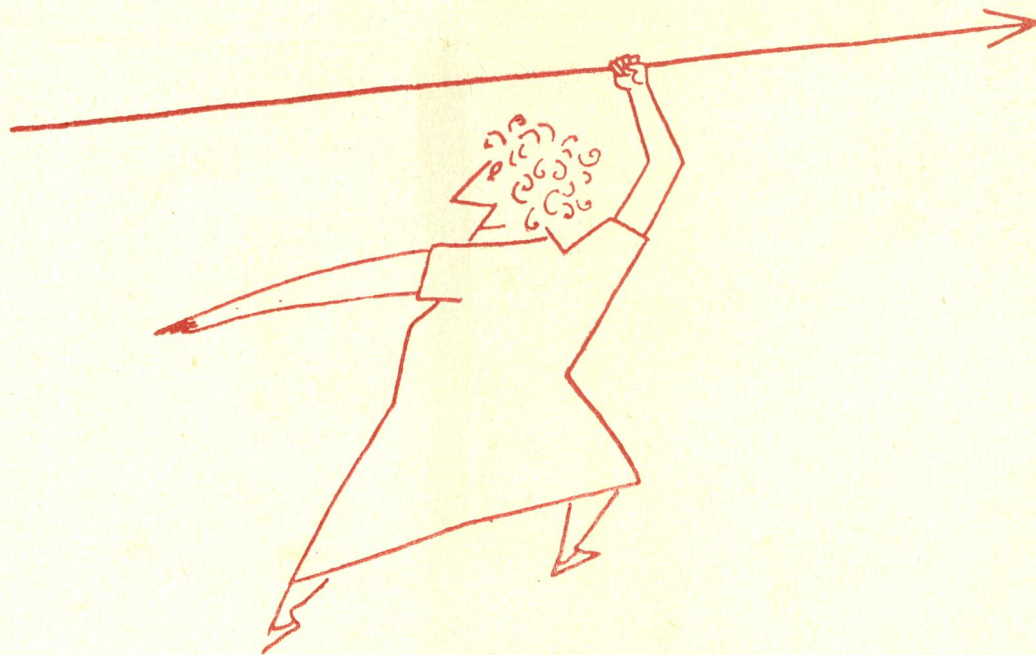
Mimochodem – víte, že staří Číňané, ještě za dob dávno zapomenutých císařů, měli zákon trestající těžké ublížení na duši?«

Tak tohle napsal John Patrick, který nenávidí velkoměsta, válku a příliš normální lidi. Proto snad můžeme pochopit, že je mu milejší krabíčka hlíny z Itálie, po které touží italský farmář, než 200 dolarů, přání fiakristy postavit pomník svému koni, než 5000 dolarů a že touží poslat tisíc dětí na cestu kolem světa, pokud ten svět ještě existuje. Proto pochopíme jeho výroky, jako: »Člověk je optimista. Kdyby nebyl, snědl by svá mláďata«, nebo: »Den ode dne je pro mne těžší poznat, kde končí rozum a začíná šílenství,« nebo: »Je milión věcí, které člověk neudělal za pět dolarů. Ale neexistuje ani pět věcí, které by neudělal za milión!«

A že John Patrick je takový, snáze pochopíme, proč v této hře dává každému šanci, je ke všem upřímný a milostiplný a proč každému dopřál mít svůj sen.

Velký, krásný, čistý sen!

IT

Program připravil Ivan Taller - výtvarník
Jan Dušek, fotograf - Zdeněk Osif
- typografická spolupráce Jindra Ko-
sourová - vytiskly Moravské tiskařské
závody, n. p., Olomouc, provoz 22,
Hollarova 14, Ostrava 1.

Veškerá práva k provozování tohoto
díla zastupuje DILIA, Praha.

Cena 1,80 Kčs

